

Szemben a tükörrel

EGY ÖTVEN ÉVES FOLYÓIRAT ARCAI

Maczó Péter

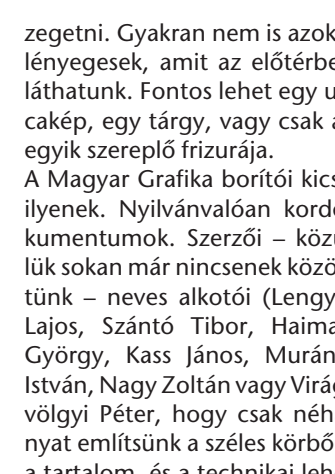
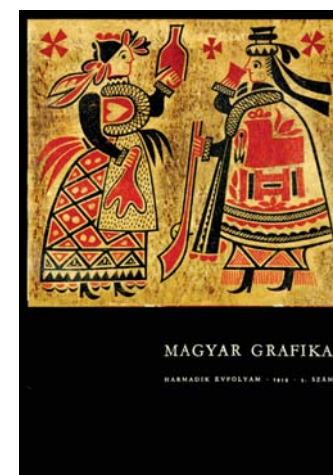
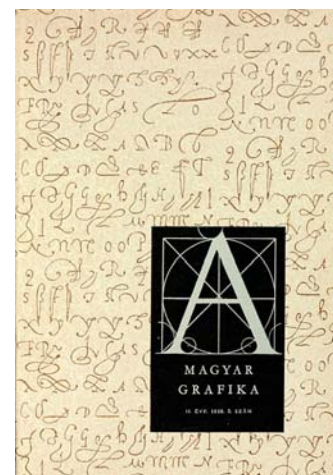
A folyóiratoknak is van arcuk. Felismerjük őket, ha az újságosbódénál állva a villamosra várakozunk, sőt akkor is, ha egy utastársunk a lapot már kinyitva olvassa...

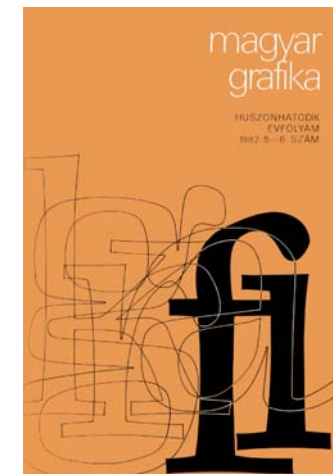
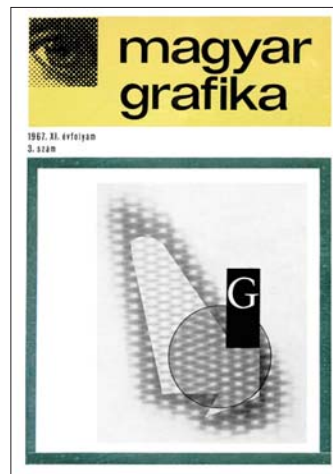
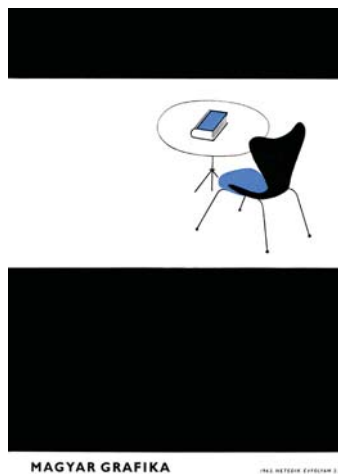
Tipográfia? Hát az is. Az újság azonban az első oldalon kezdődik. Akkor is, ha a napilapokban sokan rögtön a hátsó sportrovatot nyitják ki. Mert persze ott is, és arról is felismerhetők. Az újságnak van neve. Ez a logó esetünkben két szó: igen tárgyilagos. És mégsem az. Mert lapunk neve a szakmai múltban gyökeredzik, amikor még a grafika alatt leginkább a nyomdászatot értették. Épp olyan félrevezető manapság, mint az a szó: tipográfia... Ma már a nyomdász és a tervezőgrafikus két külön világ. Ám szorosan kapcsolódik: egyik a másiktól él. Megbízó és munkaadó (részben) és benne/általá realizálódik a termék, könyv vagy bármi más – nyomdatermék. Bár a legjobb plakátokat, alig száz éve, még litográfusok rajzolták, akiknek tudása a szá-

zítógép előtt ülőknek alig érthető. De így vagyunk ezzel a betűalkalmazás, a szedés és a szöveges kiadványok tervezése esetén is. Ez ma a tipográfusok területe. A lapok (bármelyiket is vesszük elő) nagyon jellemzőek korukra, olykor szinte különös, emblematikus jelentőséget kapnak. Annyira, hogy filmek, vagy színházi jelenetek esetén szinte kormeghatározó kellékként szerepelhetnek. A Magyar Grafika azonban más. Szakmai folyóirat. Nem az aktuális politika tolmácsolója, nem pártok szócsöve: egy (folyton) terebélyesedő, megújuló szakma lapja. Ha csak az elmúlt fél-száz évre tekintünk vissza, tettenérhető a hazai (és sok tekintetben a nemzetközi) nyomdászat fejlődése. És ez jól van így. Szeretünk régi fényképeket né-

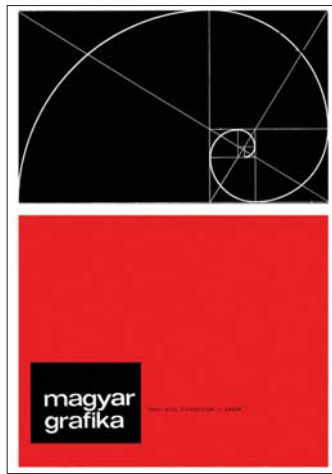

zegetni. Gyakran nem is azok a lényegesek, amit az előtérben láthatunk. Fontos lehet egy utcakep, egy tárgy, vagy csak az egyik szereplő frizurája. A Magyar Grafika borítói kicsit ilyenek. Nyilvánvalóan kordokumentumok. Szerzői – közülük sokan már nincsenek közöttünk – neves alkotói (Lengyel Lajos, Szántó Tibor, Haiman György, Kass János, Murányi István, Nagy Zoltán vagy Virág-völgyi Péter, hogy csak néhányat említsünk a széles körből) a tartalom, és a technikai lehe-

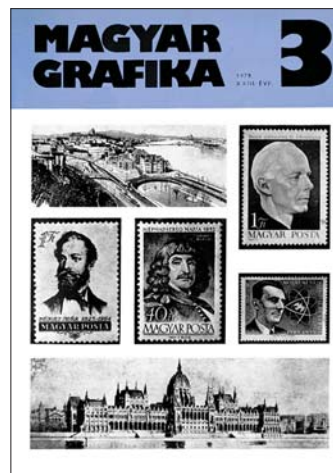
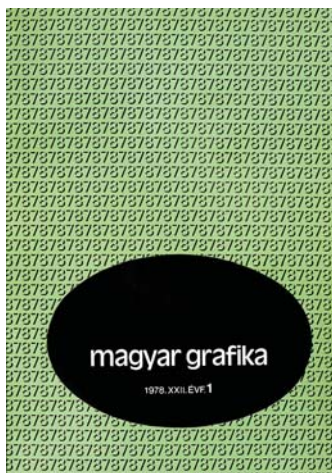
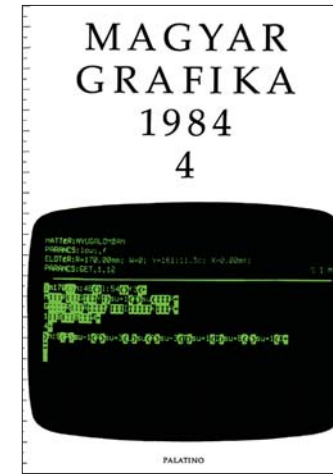
tőségek alapján olyan borítókat készített, amelyek az évek múltával is a nyomdászat jellemző képeiként értékelhetők. Betűk, fotók, grafikák, kompozíciók. Amikor e jubileumon a mai Magyar Grafikára tekintünk, gondoljunk vissza kicsit a szorgos elődökre!

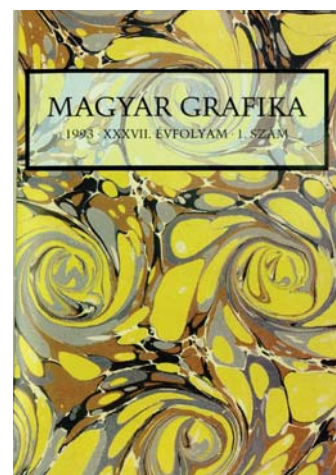
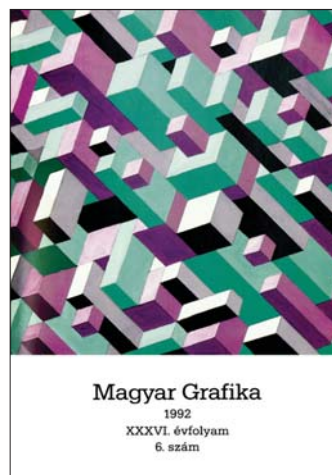
A lap újratervzésére egy rövid, átmeneti időszak után határozott felkérést kaptam. Bevallom sok tekintetben (az adott technikai lehetőségek tudomásul vételével) új utakat kerestem. Jó példaként szolgált *Herb Lu-*

balin, a neves amerikai tipográfus és tervezőgrafikus, a TDC egyik jelentős vezetője, aki a szakmai körökben igen nagyra tartott *U&C* című periodika művészeti vezetője volt. Ő tervezte az *Avant Garde* nevű művészeti magazint. És mint e név alapján az értők közül sokan sejtik: az Avantgarde betűtípust is, mely első betűkapcsolataival (ligatúrák sorával) a lap nevét alkotta meg igazi szakmai kihívásként. A Magyar Grafika is tartalmaz egy *fi* ligatúrát... A logó megalakításához előbb a folyóirat be-

tűtípusát választottam ki: ezt az írást *Sumner Stone* tervezte az Adobe részére, amely 1987-ig 18 tagú családdá bővült. Betűjének teljessége, vagyis az, hogy antikva és groteszk karakterekkel is rendelkezik, igen fontos volt számomra: lehetővé vált egy cikkben, akár egy lapon belül is a címek és szövegelemek harmónikus betűkeverése. A logó megtervezésekor ezt a kettősséget is figyelembe vettem. A felső szó semiserif változatában minden karakter átalakult, az alatta lévő groteszkhez

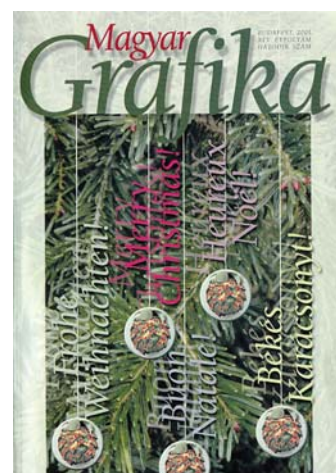
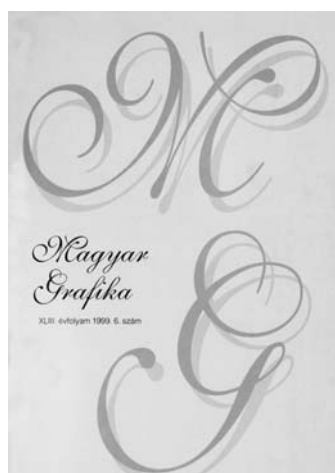

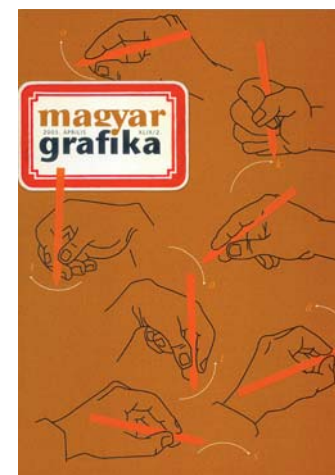
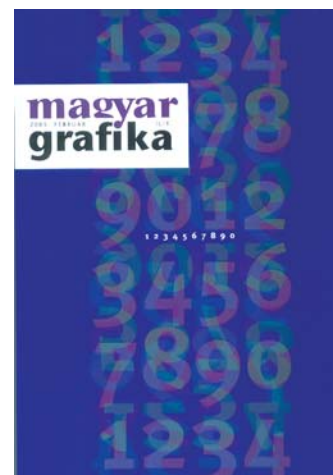
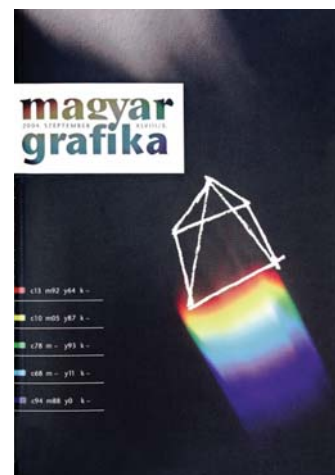

Képaláírásként, eddig bemutatott borítóinkról: azokat a dokumentált évkönyvek szerint, a jubileumi plakátokhoz készített anyagból, a kronológia betartásával válogattuk. Ezeken a grafikákon egy-egy jelentősebb ünnepi alkalom is felfedezhető...

A következő oldal már az új logó alkalmazásával készült médiaajánló borító-sorozatterveit, majd a befejező oldalpáron a valóságban is megjelent fedeleket mutatja be illusztrációként.

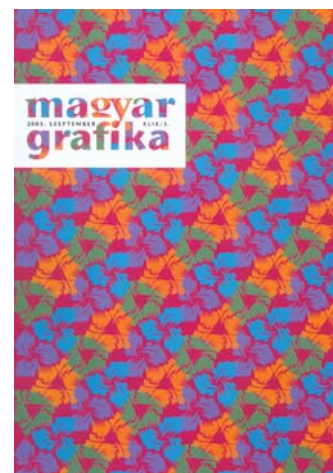
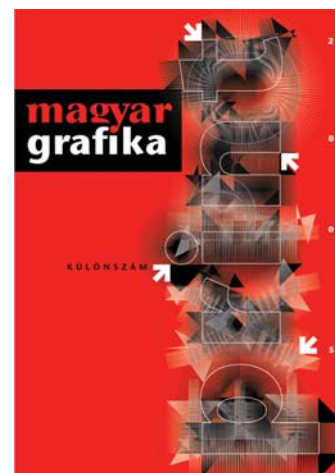
Az archív anyagokat a Pytheas Stúdió dolgozta fel.

négy betű sajátos ligatúrájában (gy-fi) kapcsolódik. Két, már újratervezett évfolyam után, bizonyos belső, apró módosításokat követően a logó is változott picit: ebben az évben először kiemelve a vignettából a borító szerves részévé tettem. Napjaink kommunikációja a kevés szóval értő, gyors információkat, az absztrakt közúti jelzéseket és az információkat tömörítő, grafikus piktogramokat részesíti előnyben. Nos, a Magyar Grafika idei borítójánál – szándékom szerint –

egy letisztult, a lap kiemelt témáihoz illő, inkább a minimal-art egyszerű, és eszközválasztásában tisztább, természetesebb kompozícióival próbálkoztam. De a Magyar Grafika nem csak folyóirat. Ahogy más lapok esetében is a kiadvány kiadója sokféle, szakmailag összefüggő és fontos tevékenységet végezhet a nyomdászok számára – reményeink szerint – a Magyar Grafika kapocs, aktuális olvasmány sőt, tájékoztató pont, amely a szakmában érdekelteket összeköti. A Papír- és Nyomdaipari

Műszaki Egyesület hazai rendezvényeinek hű kísérője, a külföldi, nyomdai események, hírek avatott tolmácsolója. Szeretnénk, ha túl az ötvenen fáradhatatlanul elkísérne bennünket, nyomdászokat és grafikusokat! A lap születésnapjára ünnepségein – plakátsorozatként – látható az eltelt öt évtized valamennyi borítója. Ez időben is szép teljesítmény. Szemben a tükörrel: talán érdemes ezt a visszatekintő összegzést kedves Olvasóinknak is megtekinteni...

